

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ГЛУХІВСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ СУМСЬКОГО НАУ»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ директора коледжу

від 26.05.2023 р. № 21-АГП

Інструкція № 42

під час експлуатації та застосування порядку експлуатації первинних засобів пожежогасіння

1. Загальні вимоги

1.1. Усі будівлі коледжу мають бути забезпечені первинними засобами пожежогасіння: вогнегасниками, ящиками з піском, бочками з водою, покривалами з негорючого теплоізоляційного матеріалу, пожежними відрами, совковими лопатами, іншим пожежним інструментом відповідно до Правил експлуатації та типових норм належності вогнегасників (наказ МВС України від 15.01.2018р. № 25).

1.2. Забезпечення виконання вимог правил експлуатації та належності вогнегасників покладається на заступника директора з АГР.

Заступник директора з АГР зобов'язан:

- дотримуватися вимог Правил експлуатації первинних засобів пожежогасіння, розпоряджень і приписів органів виконавчої влади, які здійснюють державний нагляд у сфері техногенної та пожежної безпеки;
- проводити своєчасні огляди та технічне обслуговування вогнегасників;
- утримувати первинні засоби пожежогасіння у працездатному стані;
- не допускати використання вогнегасників не за призначенням;
- проходити теоретичне навчання та удосконалювати навички застосування вогнегасників учасниками освітнього процесу.

1.3. Для забезпечення працездатного стану та якісної експлуатації вогнегасників в інституті особою, відповідальною за пожежну безпеку, має бути організовано їх технічне обслуговування відповідно до норм, правил (настанови з технічного обслуговування вогнегасників), установлених їх виробником, та інших нормативних документів у сфері пожежної безпеки.

2. Організаційні заходи щодо експлуатації
забезпечення вогнегасників

Критерії вибору типу та необхідної кількості вогнегасників

2.1. Для вибору типу і необхідної кількості вогнегасників для оснащення об'єкта слід урахувати фізично-хімічні й пожежонебезпечні властивості горючих речовин, характер їх взаємодії з вогнегасними речовинами, а також

розміри граничних площ приміщень.

2.2. Критеріями вибору типу та необхідної кількості вогнегасників для протипожежного захисту об'єкта є:

- рівень пожежної небезпеки об'єкта (будинку, споруди та приміщення);
- клас можливої пожежі горючих речовин і матеріалів, що перебувають на об'єкті;
- придатність вогнегасника для гасіння пожежі певного класу;
- вогнегасна здатність вогнегасника конкретного типу;
- розміри (ранг) ймовірних вогнищ пожежі на об'єкті;
- категорія приміщення за вибухопожежною та пожежною небезпекою;
- наявність на об'єкті модульної установки автоматичного пожежогасіння;
- площа приміщень (будівель), об'єктів та кліматичні умови їх експлуатації;
- фізична спроможність користувачів до застосування вогнегасників.

2.3. Необхідну кількість вогнегасників визначають окремо для кожного поверху та приміщення інституту. Норми належності різних типів вогнегасників визначено додатками до Правил експлуатації та типових норм належності вогнегасників (наказ МВС України від 15.01.2018р. №25).

3. Розміщення та експлуатація вогнегасників

3.1. Особі, відповідальній за пожежну безпеку, необхідно обов'язково провести огляд вогнегасників перед розміщенням їх на об'єкті.

3.2. Під час огляду встановлюються:

- наявність сертифіката відповідності;
- наявність інструкції з експлуатації та паспорта на кожний вогнегасник;
- цілісність пломб на запірних пристроях;
- наявність чи відсутність зовнішніх пошкоджень на корпусах вогнегасників;
- положення стрілок індикаторів тиску закачних вогнегасників (у межах робочого діапазону);
- наявність у маркуванні та в експлуатаційній документації відомостей про виробника, дату виготовлення (продажу) й технічного обслуговування.

3.3. Після проведення первинного огляду вогнегасникам присвоюються облікові (інвентарні) номери за прийнятою на об'єкті системою нумерації.

3.4. Особа, відповідальна за експлуатацію вогнегасників на об'єкті, зобов'язана оформити *Журнал обліку вогнегасників на об'єкті*, в якому реєструються:

- тип та обліковий номер кожного вогнегасника, а також місце його розташування на об'єкті;
- дати проведення періодичних оглядів вогнегасників та прізвище особи, яка їх проводила;
- результати періодичних оглядів вогнегасників;
- дати проведення технічного обслуговування (або діагностування), прізвище особи, яка їх проводила, а також дата проведення наступного технічного обслуговування;
- інформація про направлення вогнегасників на технічне обслуговування та про їх повернення на місце розташування після технічного обслуговування.

3.5. Місця розміщення первинних засобів пожежогасіння мають зазначатися у планах евакуації.

3.6. Розміщення вогнегасників, пожежних щитів (стендів), інших первинних засобів пожежогасіння здійснюється відповідно до пункту 3, розділу V Правил пожежної безпеки в Україні (наказ МВС України від 30.12.2014р. № 1417.)

3.8. Вогнегасники слід розміщувати в легкодоступних та видних місцях, а також у пожежонебезпечних місцях, де найбільш вірогідна поява осередків пожеж. При цьому потрібно забезпечити їх захист від дії сонячних променів, опалювальних і нагрівальних приладів, а також хімічно агресивних речовин (середовищ), які можуть негативно вплинути на їхню працездатність.

3.9. Вогнегасники мають розміщатися з урахуванням зручності їх обслуговування, огляду, користування ними, а також досягнення найкращої видимості з різних точок захищеного простору.

3.10. Підходи до місць розташування вогнегасників мають бути завжди вільними, щоб не створювати перешкод для евакуації людей.

3.11. Переносні вогнегасники розміщують шляхом навішування за допомогою кронштейнів на вертикальні конструкції на висоті, не більше ніж 1,5 м від рівня підлоги до нижнього торця вогнегасника і на відстані від дверей, достатній для їх повного відчинення, або встановлюють у пожежні шафи пожежних кран-комплектів, на пожежні щити, стенди, підставки та спеціальні тумби.

3.12. Для зазначення місцезнаходження вогнегасників на об'єктах мають встановлюватися вказівні знаки згідно з ДСТУ EN ISO 7010:2019 Графічні символи. Кольори та знаки безпеки. Зареєстровані знаки безпеки.

3.13. На період перезарядки і технічного обслуговування вогнегасників, пов'язаного з їхнім ремонтом на заміну, мають бути встановлені вогнегасники з резервного фонду.

3.14. Гасіння легкозаймистих та горючих рідин (ЛЗР та ГР) ефективно здійснювати порошковими вогнегасниками. Допускається гасіння невеликих вогнищ пожежі вуглекислотними вогнегасниками. Гасіння слід розпочинати з навітряного боку від ближчого борта резервуара або межі розливання.

Дозволяється гасити пожежі електрообладнання, що перебуває під напругою, за допомогою вуглекислотних якщо максимальне значення напруги на електрообладнанні не перевищує 1000 В.

Найуніверсальнішими є вогнегасники із зарядом вогнегасного порошку АВС. Проте їх можна застосовувати лише в приміщенні, де немає людей.

В іншому разі, доцільно застосовувати вуглекислотні або газові вогнегасники.

4. Вимоги безпеки під час експлуатації вогнегасників

4.1. Під час експлуатації вогнегасників *забороняється*:

- експлуатувати вогнегасники з наявністю вм'ятин або тріщин на корпусі, запірно-пусковому пристрої, накидній гайці, а також у разі порушення герметичності з'єднань вузлів вогнегасника і несправності індикатора тиску (для закачних вогнегасників) та відсутності або пошкодження пломби;
- розбирати й перезаряджати вогнегасник особам, які не мають дозволу на виконання таких робіт;
- кидати вогнегасник у полум'я під час застосування за призначенням та авдавати механічних пошкоджень для приведення його в дію;
- під час експлуатації вогнегасника спрямовувати його насадку (гнучкий рукав або розтруб) у бік людей;
- використовувати вогнегасники для потреб, не пов'язаних із пожежогасінням;
- використовувати вогнегасники за відсутності розтруба або гнучкого рукава (залежно від типу вогнегасника);

- застосовувати водяні та водо пінні вогнегасники для гасіння обладнання, що перебуває під електричною напругою, а також для гасіння речовин, які вступають з водою в хімічну реакцію.

5. Вимоги щодо утримання пожежних кран-комплектів

5.1. Внутрішні пожежні кран-комплекти в навчальних корпусах та гуртожитках інституту слід установлювати в доступних місцях. При цьому, їх розміщення не повинно заважати евакуації людей.

5.2. Пожежні кран-комплекти повинні розміщуватися у вбудованих або навісних шафках, які мають отвори для провітрювання і пристосовані для опломбування та візуального огляду їх без розкривання. При виготовленні шаф рекомендується передбачати в них місце для зберігання двох вогнегасників.

Рисунок 2. Внутрішній пожежний кран:

- 1 – місце зберігання кола;
- 2 – пульт дистанційного запуску насоса-гіданциувача;
- 3 – пожежний кран;
- 4 – пожежний рукав;
- 5 – ствол.

5.3. На дверцятах пожежних шафок із зовнішнього боку повинні бути вказані після літерного індексу «ПК» порядковий номер крана та номер телефону для виклику пожежно-рятувальних підрозділів.

5.4. Кожен пожежний кран-комплект має бути укомплектований пожежним рукавом однакового з ним діаметра та стволом, кнопкою дистанційного запуску пожежних насосів (за їх наявності), а також важелем для полегшення відкривання вентиля. Елементи з'єднання пожежного крана, рукавів та ручного пожежного ствола мають бути однотипними.

5.5. Пожежний плоско складальний рукав необхідно утримуваним сухим, складеним в «гармошку» або подвійну скатку, приєднаним до крана та ствола і, не рідше одного разу на шість місяців, розгортати і згортати наново.

5.6. Використання пожежних рукавів для господарських та інших потреб, не пов'язаних з пожежогасінням, не допускається.

5.7. Пожежні кран-комплекти, не рідше одного разу на рік, підлягають технічному обслуговуванню і перевірці на працездатність шляхом пуску води з реєстрацією результатів перевірки у спеціальному *Журналі обліку технічного обслуговування*.

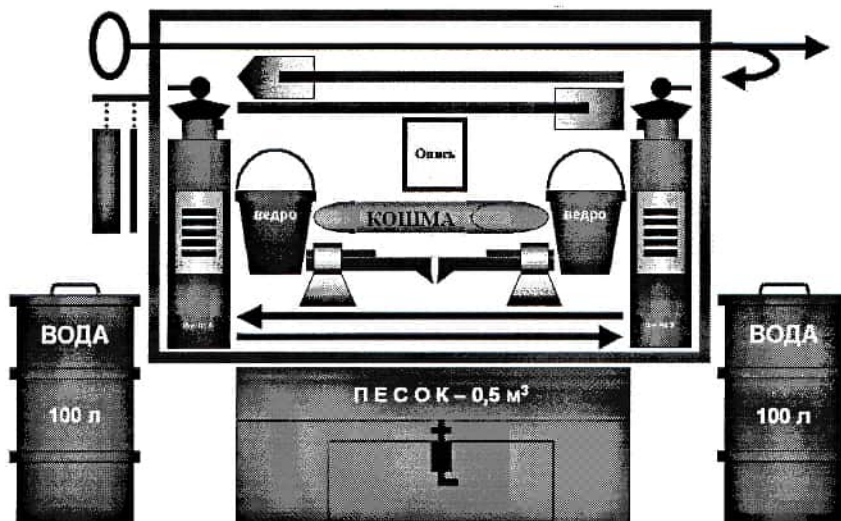
5.8. Пожежні кран-комплекти повинні постійно бути справними і доступними для використання.

6. Вимоги щодо утримання пожежних щитів(стендів)

6.1. Для розміщення первинних засобів пожежогасіння у навчальних корпусах, складських та допоміжних приміщеннях, а також на території інституту повинні встановлюватися спеціальні пожежні щити (стенди).

6.2. Пожежні-щити (стенди) повинні встановлюватись на території об'єкта площею більше 200 м кв. До комплекту засобів пожежогасіння, які розміщуються на пожежному щиті, входять:

- вогнегасники – 3 шт.,
- ящик з піском – 1 шт.,
- протипожежне покривало – 1 шт.,
- багор або лом та гак – 2 шт.,
- лопати – 2 шт., сокири – 2шт.

6.3. На пожежних щитах(стендах) повинні розміщуватися ті первинні засоби гасіння пожежі, які можуть застосовуватися в даному приміщенні чи споруді.

6.4. Пожежні щити (стенди) та засоби пожежогасіння повинні бути пофарбовані у відповідні кольори згідно ДСТУ (червоний).

6.5. На пожежних щитах(стендах) необхідно вказувати їх порядкові номери та номер телефону для виклику пожежно-рятувальних підрозділів. Порядковий номер пожежного щита вказують після літерного індексу «ПЩ».

6.6. Пожежні щити повинні забезпечувати захист вогнегасників від потрапляння прямих сонячних променів, а також захист змінних комплектуючих виробів від

використання не за призначенням, зручність та оперативність зняття (витягання) закріплених на щиті комплектуючих виробів.

6.7. Пожежні покривала повинні мати розмір не менше ніж 1х1м. Їх призначено для гасіння невеликих осередків пожеж у разі займання речовин, горіння яких не може відбуватися без доступу повітря.

6.8. Бочки з водою повинні встановлюватись у виробничих, складських та інших приміщеннях у разі відсутності внутрішнього протипожежного водогону (пожежного кран – комплекту) місткістю не менше, ніж 0,2 м куб., і мають бути укомплектовані пожежним відром.

6.9. Ящики для піску повинні мати місткість 0,5; 1,0 або 3,0 м куб. і бути укомплектовані совковою лопатою. Ящики для піску, які є елементом пожежного стенда, повинні мати місткість не менше, ніж 0,1 м куб. і забезпечувати зручність діставання піску.

6.10. Усі учасники освітнього процесу повинні знати місця, де розміщені первинні засоби пожежогасіння і вміти користуватися ними у разі виникнення пожежі чи загоряння.

Розробив:

заступник директора з АГР

В.Ю. Мареев

Узгоджено:

інженер з охорони праці

Н.П. Чорнобай